

Nr 168.

Av herr **Lindhagen**, *angående nödvändigheten av expropriation såsom ett yttersta medel för vissa jordfrågors lösning.*

För närvarande råda svårigheter att ernå utkomstmöjligheter. Kris-tider och arbetslöshet utgöra dagliga bekymmer. Jordfrågan borde under sådana förhållanden icke undanskjutas utan tagas på fullt allvar.

Det har, ända sedan norrlandskommitténs betänkande avläts, stått på dagordningarna, att för anskaffande av mark till nya jordbruk, fullkommande av ofullständiga jordbruk och utbrytning av arrendejordbruk bör man liksom i många andra länder, exempelvis Finland, ha till stöd en expropriationslag såsom ett yttersta medel, som på samma gång är ägnat att i regel åstadkomma rimliga avtal. Sedan allmän rösträtt införts och vänsterregeringar tillkommit, synes denna fråga blivit alltmer undanskjuten. Nu är det överenskommet, att man i stället skall fresta det fria avtalets väg.

Det har tillräckligt från min sida betonats det oriktiga och hopplösa i en sådan politik. Jag hänvisar i detta avseende till motionen 162 i första kammaren för 1925 jämte många andra framställningar. De tre personer, som utsetts att underhandla med bolagen, ha endast infordrat anbud, vilka nu skola bearbetas, och en av medlemmarna har sagt mig, att de ej hava något uppdrag att avgiva något utlåtande. Vid en interpellation förra riksdagen till jordbruksministern bekräftades också, att underhandlarna icke erhållit någon instruktion att göra gällande bestämda grundsatser.

Den något större kommitté, 1925 års kolonisationssakkunniga, som samtidigt skulle arbeta på utredning av frågan om rikets kolonisation m. m., varom riksdagen på min framställning år 1925 avlätit en skrivelse, har i sin instruktion till och med förbjudits att befatta sig med övervägande av expropriation.

Då här enligt mitt förstånd och erfarenhet föreligger ett mycket stort missförhållande och fara i dröjsmål, hemställes,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t

1:o begära att vid övervägandet av jordfrågorna jämväl beaktas nödvändigheten av ett expropriationsförfarande såsom ett yttersta medel i strävandet för rikets kolonisation, utbrytning av arrendejordbruk samt fulländning av ofullkomliga jordbruk;

2:o) om detta ej bifalles, åtminstone hemställa, att det för 1925 års kolonisationsakkunniga i deras instruktion intagna förbudet att befatta sig med expropriationsfrågan måtte varda upphävt.

Stockholm den 21 januari 1927.

Carl Lindhagen.